



Bryssel den 20.12.2016
COM(2016) 812 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Europeiska struktur- och investeringsfonderna 2014–2020
2016 års sammanfattande rapport av de årliga programgenomföranderapporterna
för genomförandet 2014–2015**

Europeiska struktur- och investeringsfonderna 2014–2020

2016 års sammanfattande rapport av de årliga programgenomföranderapporterna för genomförandet 2014–2015

1. INLEDNING

Samtidigt som det finns tecken på en ekonomisk återhämtning står många medlemsstater fortfarande inför en skör tillväxt och strukturella svagheter. Det finns kvarvarande ekonomiska och sociala skillnader mellan och inom medlemsstaterna, och investeringarna ligger fortfarande på en lägre nivå än före krisen. Den nya generationen av program inom ramen för de **europiska struktur och investeringsfonderna (ESI-fonderna) 2014–2020** skapar stora möjligheter för att stödja tillväxt, sysselsättning och strukturomvandling med offentliga och privata investeringar.

Sammanlagda investeringar till ett värde av 638 miljarder euro 2014–2020, ungefär en miljon utvalda projekt till ett värde av 58,8 miljarder euro (hade redan ökat till 128,8 miljarder euro hösten 2016), 274 000 företag som får stöd. 2,7 miljoner människor som får stöd i sitt sökande efter arbete eller utbildning, och investeringar för att öka den biologiska mångfalden i 11,1 miljoner hektar jordbruksmark. Detta är några av de preliminära resultat som framkommer av de årliga genomföranderapporter för 2016 som medlemsstaterna har lämnat in om genomförandet av ESI-fonderna under planeringsperiodens första två år.

Resultatet av förhandlingarna med alla medlemsstater om partnerskapsöverenskommelser och partnerskapsprogram sammanfattades i meddelandet *Investeringar i sysselsättning och tillväxt – en maximering av de europeiska struktur- och investeringsfondernas bidrag* i december 2015.¹ Där beskrevs också hur ESI-fonderna² väntades bidra till EU:s tillväxtstrategi, investeringsplanen för Europa och till hanteringen av strukturella utmaningar och reformer i medlemsstaterna. ESI-fonderna bidrar också direkt till kommissionens politiska prioriteringar.

Den här rapporten är den första i en serie av årliga rapporter till EU:s institutioner om genomförandet av ESI-fonderna. Denna granskning sker mot bakgrund av de stora nyheter som infördes 2014 för att förbättra kvaliteten i utgifterna, t.ex. tematisk koncentration, starkare kopplingar till ekonomisk styrning, förhandsvillkor, ökat resultatfokus och bättre mekanismer för resultatmätning. Rapporten uppfyller två formella krav: a) att sammanfatta 2016 års genomföranderapporter om de 533 programmen som medlemsstaterna och regionerna har lämnat in för perioden 2014–2015 och b) att sammanfatta de tillgängliga utvärderingarna av dessa program.³

¹ Meddelande COM(2015) 639 av den 14 december 2015 enligt artikel 16.3 i förordningen om gemensamma bestämmelser – förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013.

² De fem ESI-fonderna består av Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden (ESF), Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF). Sammanhållningspolitiken omfattar Eruf, ESF och Sammanhållningsfonden.

³ Artikel 53.1 i förordningen om gemensamma bestämmelser.

Den sammanfattar uppgifter om projektureval och indikatorer för resultat på plats och om medlemsstaternas och regionernas utarbetande av tilldelningsmekanismer. Rapporten är ett komplement till den tekniska analys som gjordes i maj 2016 utifrån ett EU-budgetperspektiv av ESI-fondernas genomförande av budgeten.⁴

I avsnitt 2 ger vi en översikt över genomförandeprocessen fram till utgången av 2015 och beskriver ansträngningar för att skapa sunda strategier och mekanismer för att få fram effektiva investeringar. I avsnitt 3 ger vi en mer detaljerad presentation av framstegen inom de viktigaste tematiska områdena. I avsnitt 4 sammanfattar vi det pågående arbetet för att åstadkomma en stark utvärdering av genomförandet av politiken.

2. ÖVERSIKT ÖVER ANSTRÄNGNINGARNA FÖR ATT PLANERA ESI-FONDERNA OCH SNABBT FÅ I GÅNG INVESTERINGARNA

Under 2014 och 2015 hade de nationella och regionala myndigheterna tre primära mål: a) att slutföra förhandlingarna och se till att de nya programmen antogs, b) att inleda de nya programmen och c) att framgångsrikt slutföra genomförandet av programmen för perioden 2007–2013.

Att den fleråriga budgetramen för perioden 2014–2020 antogs så sent fick efterverkningar för antagandet av lagstiftningen för ESI-fonderna. Processen för att godkänna programmen för 2014–2020 och vilka resultat som väntades av dem presenterades i december 2015.⁵ Vid utgången av 2014 hade 220 program antagits. Majoriteten – 313 program – blev dock klara under 2015, och 181 blev klara först under andra halvåret. Det innebär att även om majoriteten av de program som antogs 2015 har rapporterat om framsteg, höll många fortfarande på med att välja sina första projekt vid utgången av 2015.

ESI-fondernas program för perioden 2014–2020 har ett större fokus på resultat, insyn och ansvar: fram till 2023 kommer alla program att lämna in årliga genomföranderapporter som ska innehålla en detaljerad och kvantifierad beskrivning av framstegen i förhållande till ekonomi, utfall och förväntat resultat. Därmed är programmet tydligt anpassat till initiativet ”En resultatriktad EU-budget”⁶.

2.1. Översikt över framstegen i genomförandet

ESI-fondernas plattform för öppna data⁷ har uppdaterats så att den visar den finansiella volymen av projekturevalet samt prognoser och resultat för de gemensamma indikatorer som programmen har rapporterat om i 2016 års genomföranderapporter.

⁴ http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/2015/analysis-of-the-budgetary-implementation-of-the-european-structural-and-investment-funds-in-2015_en.pdf

⁵ Meddelande COM(2015) 639 – se fotnot 1.

⁶ I initiativet ”En resultatriktad EU-budget” inleddes 2015: http://ec.europa.eu/budget/budget4results/index_en.cfm.

⁷ ESI-fondernas plattform för öppna data: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

2.1.1. Finansiell översikt

När det gäller EU:s utbetalningar till medlemsstaterna hade sammanlagt 15,4 miljarder euro betalats ut vid utgången av 2015. Detta motsvarade 13,8 % av EU:s åtaganden för 2014 och 2015⁸ och bestod till övervägande del av förskottsfinansiering.

I 2016 års genomföranderapporter, som omfattar åren 2014 och 2015, har medlemsstaterna informerat kommissionen om de finansiella anslagen till de utvalda projekten. Den sammanlagda volymen för de projekt som hade valts ut för att få stöd uppgick till **58,8 miljarder euro, vilket motsvarar 9,2 % av den totala investeringsvolym som planerats för perioden 2014–2020**. EU:s bidrag till de utvalda projekten beräknas till 41,8 miljarder euro. Fördelningen av utvalda projekt per tematiskt mål som har anmälts av medlemsstaterna vid utgången av 2015 visas i tabell 1.

Tabell 1: Totala kostnader för utvalda projekt per tematiskt mål (miljoner euro) och projekturval vid utgången av 2015

Kod för tematiskt mål	Tematiska mål	Sammanlagd planerad investering Miljoner euro ⁹	Totala stödberättigande kostnader för utvalda projekt vid utgången av 2015 Miljoner euro	Projekturval 2015
01	Forskning och innovation	59 549,3	3 378,4	5,7 %
02	Informations- och kommunikationsteknik	18 297,6	736,7	4,0 %
03	Konkurrenskraft hos små och medelstora företag	83 593,6	7 476,6	8,9 %
04	Koldioxidnsål ekonomi	52 777,2	2 274,0	4,3 %
05	Anpassning till klimatförändring och riskförebyggande	37 783,6	6 554,2	17,3 %
06	Miljöskydd och resurseffektivitet	72 316,2	7 573,0	10,5 %
07	Nätinfrastruktur inom transporter och energi	66 659,5	4 139,6	6,2 %
08	Hållbar sysselsättning av hög kvalitet	46 390,9	6 456,9	13,9 %
09	Social delaktighet	53 551,9	4 966,8	9,3 %
10	Utbildning och yrkesutbildning	42 315,6	5 749,8	13,6 %
11	Effektiv offentlig administration	6 080,2	680,7	11,2 %
12	Yttersta randområden och glesbefolkade områden	220,5	47,8	21,7 %
DM	Upphörande åtgärder	928,0	-	0,0 %
	Flera tematiska mål (Eruf/Sammanhållningsfonden/ESF)	78 980,5	6 077,2	7,7 %
TA	Tekniskt bistånd	18 712,1	2 674,3	14,3 %

⁸ Åtaganden som omfattar huvudanslaget till programmen (omfattar inte åtaganden som gjorts för resultatreserven).

⁹ Rapporteringen av de finansiella uppgifterna per medlemsstat för Eruf, Sammanhållningsfonden och ESF utgör inte en fullständig redovisning av de tematiska målen, framför allt inte av de insatsområden som omfattar flera tematiska mål. De planerade investeringarna i och de totala kostnaderna för utvalda projekt per tematiskt mål har därför undervärderats till det belopp som framgår under rubriken "Flera tematiska mål".

Summa	638 157	58 786	9,2 %
--------------	----------------	---------------	--------------

Källa: Kommissionen, baserat på uppgifter som rapporterats av programmen.

Att döma av de senast rapporterade finansiella uppgifterna fram till hösten 2016 har genomförandetakten ökat snabbt i fråga om volymen utvalda projekt. Den sammanlagda finansiella volymen för de utvalda projekten hade mer än fördubblats på nio månader, från 58,8 miljarder euro till 128,8 miljarder euro (20,2 % av de planerade investeringarna).

De finansiella uppgifterna från 2014–2015 ger en första ögonblicksbild av de tidiga framstegen. Det finns indikationer på att de tidiga framstegen i fält när det gäller projekturval i stort sett är jämförbara med läget i slutet av 2009 (under perioden 2007–2013) när projekturvalet för sammanhållningspolitiken låg på en liknande nivå. Precis som då varierar dock framstegen i urvalet av projekt och framstegen mot indikatormålen mellan medlemsstaterna och programmen. Detta beror både på tidpunkten för rapporteringsskyldigheten och på att många program antogs först under 2015 och ännu inte hade påbörjat genomförandet.

Eftersom uppgifterna för 2015 inte är fullständiga kan de inte användas för att dra övergripande tillförlitliga slutsatser om huruvida programplaneringen har varit lyckad eller sannolikt kommer att lyckas i medlemsstaterna. Det är uppenbart att ögonblicksbilden för 2015 inte motsvarar ett helt års verksamhet. Uppgifterna från utgången av 2016 väntas ge en mer representativ bild av framstegen med genomförandeaktiviteter som motsvarar, eller nästan motsvarar, ett helt års verksamhet i fråga om urval, utgifter och uppnådda verkliga fördelar.

I bilagorna 1.1 och 1.2 visas fördelningen per fond av projekturvalsvolymer vid utgången av 2015 respektive hösten 2016. I bilagorna 2.1 och 2.2 visas motsvarande finansiella uppgifter som varje medlemsstat har rapporterat. Redan vid en jämförelse av dessa två ögonblicksbilder framgår det att de tidiga genomförandetrenderna är dynamiska och att projekturvalet hösten 2016 är mer homogent såväl i fråga om medlemsstater som för tematiska mål. Kommissionen är medveten om att det har förekommit en viss underrapportering av projekturvalet i vissa program för hösten 2016, men de senaste uppgifterna tyder också på att framstegen går långsamt i vissa områden.

2.1.2. Framsteg mot programmens mål

De årliga genomföranderapporterna för 2016 innehåller information om framstegen mot målen för programmen. Framsteg mäts med antalet utvalda projekt och deras förväntade bidrag till dessa mål.

Vid utgången av 2015 hade medlemsstaterna och regionerna valt ut 989 000 projekt som omfattade allt från stora infrastrukturinvesteringar till enskilt stöd till jordbruk. De viktigaste siffror som har rapporterats vid utgången av 2015 i de olika måtten för programresultat är följande:

- Alla ESI-fonder finansierar hittills projekt som ger stöd till 274 000 företag i de utvalda projekten,
- 2,7 miljoner deltagare har gynnats av projekt som har fått stöd från ESF,

- 11,1 miljoner hektar jordbruksmark, eller 6 % av den utnyttjade jordbruksarealen, har valts ut för stöd till markanvändning för att förbättra skyddet av den biologiska mångfalden,
- 24 % av den sammanlagda landsbygdsbefolkningen (69 miljoner invånare) omfattas av utvalda lokala aktionsgrupper inom Leader,
- mer än 10 % av lokala aktionsgrupper för fiske är i drift, och lokala utvecklingsstrategier har valts.

Ruta 1: Översikt över stöd till företag från ESI-fonder

Stöd till företag – inklusive jordbruks- och fiskeföretag – planeras främst inom ramen för det särskilda tematiska målet att öka de små och medelstora företagens konkurrenskraft, men också t.ex. inom ramen för de tematiska målen för forskning och innovation, digital ekonomi och koldioxidsnål ekonomi. Alla ESI-fonder är inriktade på stöd till företag. Framstegen i stödet till företag fram till 2015 är tydliga i 2016 års genomföranderapporter.

- Sammanlagt 274 000 företag är föremål för utvalda insatser. Det motsvarar ungefär 13,6 % av målet om att 2 miljoner företag ska få stöd fram till periodens slut.
- De utvalda projekten kommer att stödja, eller har gett stöd, till 138 000 företag inom ramen för Eruf, 89 000 mikroföretag, små och medelstora företag inom ramen för ESF och 47 000 landsbygdsföretag inom ramen för Ejflu (unga jordbrukare och investeringar i fysiska tillgångar i jordbruksföretag).

2.2. Skapa mekanismer för att genomföra program

Programmets effektivitet och kvalitet bygger på tre pelare: a) sunda strukturer och förfaranden, b) uppfyllande av förhandskraven för att överbrygga befintliga hinder för investeringar, och c) tydlig överensstämmelse med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen.

För att ett program ska kunna inledas framgångsrikt med en delad förvaltning krävs det för det första att de nationella eller regionala förvaltningsmyndigheterna **utformar programstrukturer och programprocesser** för att säkerställa sunda investeringar av hög kvalitet under programmets livstid. Exempel på viktiga åtgärder:

- Utnämna ansvariga myndigheter.
- Mobilisera intressenter, genomförandeorgan och möjliga stödmottagare.
- Inrätta övervakningskommittéer (välja medlemmar och utarbeta regler och förfaranden).
- Anpassa eller utveckla it-tillämpningar (däribland e-sammanhållning för att underlätta kommunikationen med stödmottagare) och projektövervakningssystem (inklusive i vissa fall uppgifter om enskilda deltagare).
- Fastställa urvalskriterier och inleda förslagsomgångar för de olika investeringsområdena, ge sökande tillräckligt med tid för att utarbeta förslag och lämna in ansökan och för att utvärdera ansökan, följt av färdigställande av anbud och beslut om fysisk (indikator)information om de utvalda verksamheterna.

Alla dessa delar tog upp stort utrymme för programmyndigheterna under 2014 och 2015 och beskrivs ofta i de årliga genomföranderapporterna. Det var viktigt att få dessa delar på plats för att programmen skulle kunna inledas framgångsrikt, men de ligger också till grund för de ansträngningar som krävs på medellång och lång sikt för att åstadkomma resultatutveckling av hög kvalitet med stöd från flera intressenter i varje program.

För det andra måste medlemsstaterna och regionerna uppfylla **förhandsvillkoren** för effektiva och ändamålsenliga investeringar som medfinansieras av ESI-fonderna.

När programmen antogs var ungefär 75 % av alla förhandsvillkor uppfyllda. För de resterande villkoren gick kommissionen med på särskilda handlingsplaner som merparten av medlemsstaterna måste genomföra före utgången av 2016. Den 31 oktober 2016 hade kommissionen konstaterat att en tredjedel av handlingsplanerna hade slutförts. Det har också gjorts betydande framsteg med de flesta av de återstående handlingsplanerna. Medlemsstaterna är skyldiga att lämna information om slutförandet av handlingsplanerna för förhandsvillkor i sina årliga genomföranderapporter eller i de nationella framstegsrapporter som ska lämnas in i mitten av 2017.

Ruta 2: Förhandsvillkorens mervärde

Förhandsvillkoren förbättrar effektiviteten och ändamålsenligheten i de investeringar som stöds av ESI-fonderna men får också positiva effekter för de mer övergripande offentliga och privata investeringarna i medlemsstaterna. De handlar framför allt om följande:

- Inrätta strategiska ramar och förvaltningsplaner som underlättar prioriteringen av investeringar så att de avspeglar behoven på europeisk, nationell och regional nivå.
- Avlägsna hinder för investeringar inom ett antal områden som medfinansieras av ESI-fonderna.
- Se till att det finns nationella regelverk som är förenliga med lagstiftningen inom de viktigaste områdena för ESI-fondernas insatser.
- Förbättra institutionell och administrativ kapacitet i den offentliga administrationen och även hos mottagarna av stöd från ESI-fonderna.

Några exempel på genomförandet av förhandsvillkor och fördelarna med dem:

- Italien har antagit en nationell bredbandsstrategi (förhandsvillkor 2.2) som är anpassad till EU:s 2020-mål och som ska minska de kvarvarande klyftorna. Strategin är tänkt att ge upp till 85 % av Italiens invånare tillgång till bredband med en kapacitet på minst 100 Mbps, och hela befolkningen ska ha tillgång till minst 30 Mbps senast 2020.
- Polen har framgångsrikt slutfört processen med att genomföra direktivet om byggnaders energiprestanda (förhandsvillkor 4.1 om energieffektivitet). Utan detta förhandsvillkor skulle processen ha tagit längre tid.
- I Lettland bidrog arbetet med den nationella strategin för smart specialisering (förhandsvillkor 1.1) till strukturreformer i forsknings- och innovationssektorn, bl.a. en reform av forskningsinstitutioner. Det bidrog också till att stödet inriktades på prioriterade områden.
- I Rumänien antogs en nationell strategi för att minska antalet elever som slutar skolan i förtid (förhandsvillkor 10.1), och den överfördes sedan till de berörda territoriella nivåerna. Målet är att öka skolnärvaron och minska antalet elever som lämnar skolan genom en partnerskapsbaserad metod och en robust övervakningsmekanism.
- I Polen uppfylldes det allmänna förhandsvillkoret 3 om funktionshinder 2015 när en agenda om åtgärder för lika möjligheter, icke-diskriminering och jämlikhet antogs för EU-medel. Det polska ministeriet för ekonomisk utveckling såg till att motsvarande riktlinjer blev obligatoriska för alla förvaltningsmyndigheter. Dessutom har det utsetts ansvariga tjänstemän för tillgänglighet. Kommissionens avdelningar och det polska ministeriet för ekonomisk utveckling övervakar genomförandet av dessa bestämmelser, som verkställer artiklarna 6 och 7 i förordningen om gemensamma bestämmelser.
- Estland har utvecklat och förbättrat sin offentliga hälsoutvecklingsplan för 2009–2020 för att uppfylla förhandsvillkor 9.3 för hälsosektorn. Den innehåller en långsiktig kartläggning av behovet av investeringar i nödvändig infrastruktur med hänsyn till den förväntade demografiska utvecklingen och en ram för att inleda investeringar och öka kostnadseffektiviteten i och tillgången till hälso- och sjukvårdssystemen.
- Finland antog nationell lagstiftning som säkerställer att det finns administrativ kapacitet för att uppfylla kraven på genomförandet av ett system för kontroll, inspektion och verkställande enligt den gemensamma fiskeripolitiken.

Kommissionen kommer att utarbeta ett arbetsdokument om förhandsvillkorens mervärde under våren 2017. En slutlig analys av hur förhandsvillkoren har uppfyllts i ESI-fonderna

läggs fram i den strategiska rapporten i slutet av 2017. I mitten av 2017 kommer det att offentliggöras ett meddelande om smart specialisering (EAC 1.1) med en beskrivning av resultat, utmaningar, lärdomar och framtida insatser från kommissionens sida för att hjälpa över 120 nationella och regionala strategier för smart specialisering att skapa innovationsdriven tillväxt och sysselsättning. Det ska framför allt beskriva hur dessa strategier kan få till stånd en territoriell bottom-up strategi med kommissionens prioriteringar och riktlinjer och främja synergier mellan EU-medel som är direktförvaltade och EU-medel med delad förvaltning och som stöder innovation, forskning och konkurrenskraft.

När det för det tredje gäller den starkare **kopplingen till EU:s ekonomiska styrning och den europeiska planeringsterminen** var mer än två tredjedelar av de landsspecifika rekommendationerna 2014 relevanta för ESI-fondernas investeringar (särskilt Eruf och ESF) och har därför integrerats i medlemsstaternas programprioriteringar. De omfattar reformer inom sex huvudområden: forskning och innovation, energi och transport, hälso- och sjukvård, deltagande på arbetsmarknaden, utbildning, social delaktighet och reform av den offentliga administrationen. Under våren 2017 kommer kommissionen att färdigställa undersökningen ”ESI-fondernas stöd till genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna och strukturreformerna i medlemsstaterna”. Den kommer att undersöka hur ESI-finansierade program har tagit hänsyn till de landsspecifika rekommendationer som har varit relevanta för investeringar under åren innan programmet antogs. De nationella framstegsrapporter som ska lämnas in 2017 kommer också att innehålla information om och bedömningar av hur programmen bidrar till EU:s tillväxtstrategi och de berörda landsspecifika rekommendationerna.

3. ÖVERSIKT ÖVER GENOMFÖRANDET PER HUVUDTEMA

Mängden planerade investeringar och förväntade resultat från ESI-fonderna presenterades i december 2015¹⁰. I den här rapporten ger vi en översikt över de tidiga framstegen med genomförandet av programmen under 2014 och 2015 i form av den finansiella volymen för de utvalda projekten och framstegen med att sluta avtal och uppnå gemensamma utfall och resultat, med fokus på innehållet i 2016 års genomföranderapporter om programmen.

I tabell 1 finns en översikt över den finansiella volymen och projekturvalet, rapporterat per tematiskt mål vid utgången av 2015 för ESI-fonderna. När det gäller indikatorerna utgår den här rapporten från prognoserna för de bidrag som väntas från de utvalda projekten och de resultat som har rapporterats för de gemensamma indikatorerna för varje fond. Vi ger också exempel på projekt som redan får stöd.

3.1. Forskning och innovation, informations- och kommunikationsteknik och små och medelstora företags konkurrenskraft

Totalt uppgår stödet till investeringar inom detta område till ungefär 181 miljarder euro, främst från Eruf och Ejflu. Projekt som motsvarar ungefär 7 % av detta belopp (mer än

¹⁰ Meddelande COM(2015) 639 – se fotnot 1.

11,5 miljarder euro¹¹) har valts ut, och många befann sig redan i genomförandefasen vid utgången av 2015.

Anslaget på 3,4 miljarder euro för särskilda **forsknings- och innovationsprojekt** inom ramen för Eruf och Ejflu motsvarar 5,7 % av det sammanlagda belopp som planeras för 2014–2020. Vid utgången av 2015 väntades 19 000 företag få stöd av utvalda Eruf-ordningar för att främja samarbete med forskningsinstitut (15 % av målet), medan 5 000 forskare väntas kunna ta del av den förbättrade FTU-infrastrukturen (7 % av målet).

Det har redan bildats ungefär 200 operativa grupper inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket (EIP-Agri). Dessa projekt, som finansieras av Ejflu, ska bidra till innovativa lösningar för en konkurrenskraftig och hållbar jord- och skogsbrukssektor.

- *Fas II i det alleuropeiska projektet "Extreme Light Infrastructure – nuclear physics" i Margurele, Rumänien, har valts ut för ett stöd på 140 miljoner euro från Eruf. Detta forskningsprojekt om högintensiv laser är öppet för forskare från offentliga och privata organ i hela världen. Redan nu arbetar 100 forskare där, och ytterligare 100 forskare väntas ansluta sig när projektet är klart. Projektet medför också samhällsekonomiska fördelar och skapar mervärde för området (nya arbetstillfällen, modern infrastruktur, affärsutveckling och ökad synlighet och utvecklingspotential).*
- *Ett stort gränsöverskridande partnerskap får stöd i gränsområdet Öresund–Kattegatt–Skagerrak för att utnyttja de befintliga neutron- och synkrotronforskningsanläggningarna och utveckla internationell FoTUI-kapacitet. I projektet ingår att skapa ett nytt nätverk för 150 forskare från universitet och företag. Detta är det största partnerskap i sitt slag som har fått stöd från Interreg i det området.*
- *Ett lokalt livsmedelskluster i Niederösterreich bildade en operativ grupp inom ett europeiskt innovationspartnerskap för säsongsbaserad, energisnål och innovativ grönsaksproduktion. Den operativa gruppen omfattar jordbrukare, forskare, rådgivare och en innovationsmäklare och ska utveckla en innovativ marknadsnisch, bl.a. genom att analysera och optimera arbetsflödet för produktion och saluföring av grönsaker på vintern. Dessutom väntas projektet leda till en ekonomisk och ekologisk bedömning av vinterodling av grönsaker.*

De 737 miljoner euro som har anslagits till projekt inom **teman som berör digital ekonomi** vid utgången av 2015 motsvarar 4 % av det planerade sammanlagda beloppet. För Eruf berörde denna verksamhet främst projekturval i Estland, Finland, Frankrike, Italien, Polen, Slovakien och Sverige. De flesta verksamheter som har valts hittills berör inte de tillgängliga gemensamma indikatorerna för fonden under den här perioden.

Nedan följer tidiga exempel på framsteg.

- *I Finland får den första fasen i öppna data för sex städer (Helsingfors, Esbo, Vanda, Tammerfors, Åbo och Uleåborg) stöd från EU och nationella medel med 3,4 miljoner. Stödet kommer att leda till gemensamma publiceringsplattformar och licenser för att göra offentliga uppgifter tillgängliga för en bred allmänhet. Målet är att främja innovation genom att företag och utvecklare använder uppgifterna som råvara för nya tjänster. De sex deltagande städerna erbjuder en attraktiv testmiljö och testmarknad för nya försök och tjänster.*
- *I Frankrike valdes ett projekt för att ansluta 77 000 hushåll i Provence-Alpes-Côte d'Azur till snabbt bredband.*

¹¹ En andel av urvalsvolymen för ”mål med flera teman” ingår i detta område – se tabell 1 (se fotnot 9).

Konkurrenskraften hos små och medelstora företag är prioriterad i programmen för Eruf, Ejflu och EHFF. EU-stöd på 7,5 miljarder euro hade anslagits till särskilda projekt vid utgången av 2015 (8,9 % av det sammanlagda planerade beloppet).

Finansiering från Eruf beviljades till projekt med stöd till 113 000 små och medelstora företag. Åtta medlemsstater (Finland, Frankrike, Irland, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige och Tyskland) och flera Interreg-program står för 95 % av dessa prognoser. 85 000 av företagen kommer att få stöd i form av rådgivning. Enligt prognosen kommer 25 000 nya företag att startas. I detta tidiga skede väntas 65 000 arbetstillfällen skapas direkt i de företag som får stöd.

Mer än 30 000 jordbruksföretag har valts ut för investeringar för att förbättra konkurrenskraften (9 % av det totala målet). 10 000 jordbrukare har valts ut för att få stöd för att delta i kvalitetsordningar (8 % av målet).

Ungefär 80 % av de EHFF-projekt som planeras under perioden syftar till att stärka små och medelstora företag och öka konkurrenskraften hos flottan och hos vattenbruksföretag. Genomförandet har haft en förhållandevis trög start, där endast 10 % av de utvalda projekten vid utgången av 2015 är inriktade på utveckling av små och medelstora företag.

- **Initiativet för små och medelstora företag i Spanien**, som antogs 2015, är det största och första instrumentet i sitt slag som har inrättats med stöd från Eruf. Genomförandet går snabbare än väntat. I mars 2016 hade avtal om garantier redan tecknats med finansiella institut för 76 % av det sammanlagda anslaget från Eruf, och de finansiella mellanhänderna hade redan tillhandahållit lån till ungefär 14 000 små och medelstora företag till ett sammanlagt belopp på 1,4 miljarder euro. Med tanke på framgångarna är det möjligt att Spanien kommer att öka Eruf-anslaget för initiativet för små och medelstora företag.
- Även Ejflu kommer att ha en viktig roll i Spanien för att möta behovet av investeringar och innovativa lösningar hos små och medelstora företag inom jordbruks- och livsmedelssektorn. De första projekten har redan valts ut och får offentligt stöd på 170 miljoner euro (Ejflu kommer att ge stöd till 8 500 projekt som väntas få 1,5 miljarder euro i offentligt stöd). Dessa investeringar kommer t.ex. att förbättra kvaliteten hos jordbruksprodukter eller möjliggöra en effektivare användning av vatten och energi.
- Det ungerska **programmet för ekonomisk utveckling och innovation** är inriktat på att öka konkurrenskraften och produktiviteten i små och medelstora företag. Nästan 2 900 avtal har undertecknats, och nära 200 miljoner euro har betalats ut till företag som omfattar allt från mikroföretag till medelstora företag. Många av dessa företag ligger i de fattigaste delarna av landet, där mer gynnsamma villkor uppmuntrar projektansvariga.
- I Frankrike har 9 150 unga jordbrukare valts ut för att få 195 miljoner euro i Ejflu-stöd till nystartade företag under 2015. Samtidigt har 3 600 unga jordbrukare genomfört lyckade projekt för att starta företag enligt Ejflus övergångsbestämmelser, med stöd på 57 miljoner euro.

3.2. Koldioxidsnål ekonomi, klimatförändring, miljö och transport- och energinät

ESI-fonderna investerar mer än 260 miljarder euro i områden som handlar om hållbar utveckling. Vid utgången av 2015 hade mer än 20 miljarder euro¹² redan anslagits till särskilda projekt, vilket motsvarar ungefär 9 % av det sammanlagda beloppet (varierar mellan 4,3 % och 10,5 %) för alla fonder som bidrar direkt (Eruf, Sammanhållningsfonden, Ejflu och EHFF)¹³.

När det gäller prioriteringar för en **koldioxidsnål ekonomi** fick investeringar på 2,3 miljarder euro stöd (4,3 % av de planerade investeringarna). Ejflu räknar med att 1 miljon hektar jordbruks- och skogsbruksmark har valts ut för kolbildnings- eller bevarandeåtgärder (25 % av det totala målet, vilket motsvarar 2,4 % av hela den utnyttjade jordbruksarealen), och 1,6 miljoner hektar jordbruksmark omfattas av förvaltningsavtal som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak (31 % av målet, vilket motsvarar 3 % av hela den utnyttjade jordbruksarealen).

- Litauen har gett 150 miljoner euro i stöd till Jessica II-fonden för att finansiera ett moderniseringsprogram för flerbostadshus. Programmet är inriktat på att ge förmånliga lån för modernisering av flerbostadshus i hela Litauen för att öka deras energieffektivitet. I december 2015 betalades 100 miljoner euro ut till fonden, och 40 miljoner euro betalades ut via 270 låneavtal. Detta ledde till förbättrad energiförbrukning för mer än 1 014 hushåll och en minskning med 2 400 ton av utsläppen av växthusgaser.
- Lettland har inlett ett projekt för att skapa ett nät av 218 uppladdningsstationer för elfordon som ska täcka hela landet senast 2021. Syftet med projektet är att minska transportsystemets beroende av oljeprodukter och främja användning av innovativ teknik i transportsektorn.

För **klimat och riskförebyggande** rapporterades ett projekturval på 6,6 miljarder euro (17,3 % av det sammanlagda planerade beloppet). Ejflu har hittills gett stöd till 11,1 miljoner

¹² Se fotnot 11.

¹³ ESF bidrar till hållbara utvecklingsmål, dvs. grön kompetens, framför allt genom de sekundära målen för stöd inom ramen för tematiskt mål 8 och 10.

hektar jordbruksmark för särskild markförvaltning i syfte att förbättra skyddet av den biologiska mångfalden (36 % av den utnyttjade jordbruksareal som ska få stöd), och 1,6 miljoner hektar fick stöd för att ställa om till/bibehålla ekologiskt jordbruk (15,7 % av den utnyttjade jordbruksareal som ska få stöd).

- *I det översvämningsdrabbade Thüringen, Tyskland, där det har förekommit flera svåra översvämningar under de senaste 15 åren, har nästan 13 000 personer berörts av Erufs åtgärder för översvämningsskydd under 2014 och 2015. I Eisenach beräknar man t.ex. att möjliga skador på ungefär 180 miljoner euro har kunnat undvikas tack vare åtgärderna.*
- *I den tyska regionen Schleswig-Holstein kommer utvalda investeringsprojekt för att ge översvännings- och kustskydd för landsbygdsområden att få 102 miljoner euro. Under 2015 hade Ejflu redan bidragit med 73 miljoner euro till översvännings- och kustskydd.*

När det gäller prioriteringar för **miljö och resurseffektivitet** anslogs investeringar på sammanlagt 7,6 miljarder euro till projekt (10,5 % av det sammanlagda planerade beloppet). Detta omfattar utvalda Ejflu-projekt på mer än 420 miljoner euro i sammanlagda offentliga utgifter för att uppnå mål för förnybar energi, vatten och energieffektivitet. För Eruf och Sammanhållningsfonden har det ännu inte rapporterats några betydande värden för de gemensamma indikatorer som mäter återvinningskapacitet, förbättrad behandling av avloppsvatten eller förbättrad vattenförsörjning, men programmen har rapporterat värden för specifika indikatorer. Omkring 90 % av alla projekt som hade valts ut för EHFF-stöd i slutet av 2015 främjar resurseffektivitet och miljöskydd. Merparten av dessa projekt syftar till att skydda och återställa den marina biologiska mångfalden genom att avsevärt utöka den fysiska kontrollen av landningar och minska mängden oönskade fångster och på så sätt bidra till genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken.

- *I Nederländerna omfattades 130 000 hektar av stöd från Ejflu för att förbättra den biologiska mångfalden eller vattenförvaltningen, t.ex. genom bättre användning av gödningsmedel och bekämpningsmedel. Miljöåtgärdernas effektivitet har också förbättrats genom en ny och innovativ samverkansinriktad strategi. Jordbrukarna har större flexibilitet när det gäller att anpassa åtgärderna efter föränderliga faktorer, som väderförhållanden.*

När det gäller investeringar i **strategiska nät** planeras betydande TEN-T- och andra transportinvesteringar inom ramen för Eruf och Sammanhållningsfonden. I slutet av 2015 uppgick det totala projekturvalet till 4,1 miljarder euro (6,2 % av det planerade beloppet). Nedan följer några viktiga exempel på projekt i fråga om transporter:

- *Nästan 150 km omlagda eller uppgraderade TEN-T-järnvägar i Estland och nästan 140 km i Polen har redan valts ut för finansiering.*
- *I Polen ska nästan 320 km nya TEN-T-vägar byggas inom ramen för de utvalda projekten.*

Ruta 3: Integrering av klimatåtgärder i ESI-fonderna 2014–2020

Klimatåtgärder integreras i ESI-fonderna genom regelverket. En gemensam metod används för att beräkna stöd för klimatförändring i alla fonder.¹⁴ Enligt metoden identifieras särskilda stödkategorier som bidrar till klimatåtgärderna, och de får en viktning på noll, 40 % eller 100 %. Alla fonder bidrar **positivt** till klimatåtgärder. Totalt kommer ungefär 25 % av ESI-fonderna att ge stöd till målen för klimatåtgärder under perioden 2014–2020. Eruf och Ejflu är de två fonder som bidrar mest till stödet för klimatåtgärder.

¹⁴ Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 215/2014 av den 7 mars 2014.

De årliga genomföranderapporterna för 2017 kommer för första gången att rapportera om stöd som har använts för klimatförändringsmålen. I sin sammanfattande rapport för 2017 kommer kommissionen att sammanfatta de rapporterade **uppgifterna** om klimatåtgärder och ge en detaljerad redovisning av de klimatrelaterade utgifterna på ESI-fondernas plattform för öppna data.

3.3. Sysselsättning, social delaktighet och utbildning

Mer än 168 miljarder euro planeras i stöd inom detta område, särskilt från ESF, med investeringar även från Eruf, Ejflu och EHFF. Projekt motsvarande mer än 12 % av detta belopp (mer än 11,5 miljarder euro¹⁵) har valts ut, och många hade redan gett stöd till enskilda individer vid utgången av 2015.

ESF är den viktigaste EU-fond som investerar i sysselsättning, social delaktighet och utbildning, tillsammans med sysselsättningsinitiativet för unga, Eruf, Ejflu och EHFF.

Totalt uppvisade genomförandet av ESF vid utgången av 2015 ett genomsnittligt ESF-projekturval på 13,3 %, vilket bereder vägen för ett kraftfullt bidrag från ESI-fonderna till EU:s Europa 2020-mål inom dessa områden. Fördelningen av projekturvalet per tematiskt mål för ESI-fonderna som helhet visas i tabell 1.

Sammanlagt har åtgärderna genom ESF och sysselsättningsinitiativet för unga gett följande resultat:

- 2,7 miljoner deltagare¹⁶, inklusive 1,6 miljoner arbetslösa och 700 000 inaktiva,
- Av dessa deltagare kom 235 000 i sysselsättning efter en insats från ESF eller sysselsättningsinitiativet för unga, 181 000 hade erhållit en kvalifikation efter att ha avslutat en insats från ESF eller sysselsättningsinitiativet för unga.
- 100 000 deltagare deltog i utbildning tack vare stöd från ESF eller sysselsättningsinitiativet för unga.
- 275 000 missgynnade deltagare i insatser som finansierades av ESF eller sysselsättningsinitiativet för unga sökte arbete, deltog i utbildning, fick en kvalifikation eller sysselsättning, inklusive egenföretagande.

Genomförandet av insatser **inom sysselsättningsområdet** (tematiskt mål 8) pågick i samtliga medlemsstater vid utgången av 2015, om än i olika grad i fråga om de olika investeringsprioriteringarna. ESF-insatser för att öka tillgången till arbetsmarknaden når redan ett tillfredsställande antal arbetslösa (1,1 miljoner) och inaktiva (230 000) personer. Genomförandet av insatser för egenföretagande och ett aktivt och hälsosamt åldrande fick en förhållandevis trög start.

- *I Polen gav det ESF-finansierade nationella programmet stöd till 122 900 deltagare, varav 110 600 arbetslösa (90 % av alla deltagare), 11 100 inaktiva (9 %) och 1 200 i arbete. Resultatet blev att mer än 46 600 personer fick en anställning, 7 500 personer fick kvalifikationer och 1 500 personer påbörjade en utbildning.*

¹⁵ Se fotnot 11.

¹⁶ Varav 96 % rapporteras av tio medlemsstater (Spanien, Frankrike, Italien, Tyskland, Belgien, Irland, Polen, Grekland, Nederländerna och Portugal).

- *Sverige är en av de medlemsstater där genomförandet av sysselsättningsinitiativet för unga har utvecklats snabbt. 6 215 unga (15–24 år) deltog i verksamhet som fick stöd av sysselsättningsinitiativet för unga, dvs. 31 % av målet på 20 000 deltagare fram till 2018. 3 362 deltagare hade avslutat verksamheten före utgången av december 2015. Av dem fick 25 % heltidssysselsättning, och ytterligare 25 % fick deltidssysselsättning.*

Ruta 4: Sysselsättningsinitiativet för unga

Kommissionens meddelande *Ungdomsgarantin och sysselsättningsinitiativet för unga efter tre år*¹⁷ har redan gett viktiga insikter om de första resultaten av sysselsättningsinitiativet för unga.

Trots att sysselsättningsinitiativet för unga tidigt var stödberättigande (från den 1 september 2013) och trots den ökade förskottsfinansieringen 2015, har medlemsstaterna stött på svårigheter som har lett till en lägre genomförandetakt ute i fält än väntat. I de årliga genomföranderapporterna anges att medlemsstaterna vidtog åtgärder för att avhjälpa svårigheterna genom att förstärka och finjustera strukturerna, förfarandena och verktygen för genomförandet. En övervägande majoritet av programmen för sysselsättningsinitiativet för unga (75 %) anger att genomförandet av initiativet helt eller till största delen följer den ursprungliga planeringen. Detta är ett mycket positivt tecken för det kommande genomförandet. Av de 501 000 unga deltagarna i insatser som fick stöd av sysselsättningsinitiativet för unga vid utgången av 2015 hade

- 203 000 slutfört en insats från initiativet, däribland 80 250 långtidsarbetslösa,
- 82 000 fått ett erbjudande om anställning, vidareutbildning, lärlings- eller praktikplats när de lämnade insatsen, och
- 109 000 gick i utbildning, fick en kvalifikation eller anställning efter en insats från sysselsättningsinitiativet för unga.

Vid utgången av juli 2016 hade medlemsstaterna redan rapporterat att 1,4 miljoner unga hade fått ta del av sysselsättningsinitiativet för unga.

Social delaktighet (tematiskt mål 9) är det område efter tematiskt mål 10 Utbildning och yrkesutbildning där framstegen för ESF är mest märkbara. De första uppgifterna om genomförandet är lovande. Av de 631 000 ESF-deltagarna kom 39,8 % från hushåll där ingen arbetar och 32,1 % var migranter, med utländsk bakgrund eller tillhörde en minoritet – vilket avspeglar inriktningen på dem som är i störst behov av stöd. 55 000 deltagare har redan fått ett arbete.

Inom Eruf var framstegen vid utgången av 2015 med att stödja hälso- och sjukvårdsinfrastrukturen marginella. Stödet till utvalda integrerade stadsutvecklingsstrategier omfattar 1,7 miljoner personer (5 % av det fastställda målet).

- *I Nederländerna har 94 000 deltagare som befann sig långt från arbetsmarknaden fått ta del av ESF-stöd inom området för aktiv delaktighet, varav 89 % var missgynnade deltagare och 49 % var unga under 25.*
- *Tyskland har inrättat ett program för utbildning på arbetsplatsen med språkstöd för upp till 20 000 deltagare med migrantbakgrund.*
- *I Bulgarien har man gett stöd till sårbara grupper (äldre människor och funktionshindrade i alla åldrar) genom integrerade social- och hälso-tjänster i landets samliga 28 regioner. 14 000 äldre och personer med permanenta funktionshinder och personer som inte kan använda självbetjäning har fått stöd av 13 600 personliga assistenter och genom integrerade tjänster som underlättar tillgången till social- och hälsovårdsinstitut, särskilda fordon, professionell psykologisk rådgivning och rehabilitering.*
- *785 (av de planerade 2 530) lokala aktionsgrupper (LAG) inom Leader, som finansieras via Ejflu, valdes ut. De omfattar 24 % av den sammanlagda befolkningen på landsbygden, eller 69 miljoner invånare (målet är 57 % av den totala landsbygdsbefolkningen). Leader-projekt i Sverige, Finland och Tyskland har gett stöd till social delaktighet för migranter genom aktiviteter som omfattar allt från sociokulturell integration till initiativ med ett mer långsiktigt perspektiv för att integrera dem på arbetsmarknaden.*
- *I Danmark och Sverige har projekt valts ut inom ramen för EHFF för att ge stöd för anställningsbarhet och arbetskraftens rörlighet i kustsamhällen.*

¹⁷ Meddelande COM(2016) 646 final av den 4 oktober 2016, *Ungdomsgarantin och sysselsättningsinitiativet för unga efter tre år*.

Investeringar i utbildning och yrkesutbildning (tematiskt mål 10) har också visat stora framsteg i genomförandet, med 539 000 deltagare, varav minst 47 % endast hade grundskoleutbildning, och 83 000 deltagare hade redan fått en kvalifikation tack vare stöd från ESF vid utgången av 2015.

- *I Portugal har stipendier inom ramen för det operativa programmet "Humankapital" gett bättre tillgång till möjligheter till högre utbildning för nästan 50 000 deltagare. Dessutom har mer än 60 000 deltagare redan genomgått yrkeskurser.*
- *Litauen gav stöd till att skapa 42 000 nya platser inom barnomsorg och utbildningsinfrastruktur med stöd från Eruf.*

3.4. Stärka institutionell kapacitet och effektiv offentlig administration

Totalt har ungefär 6 miljarder euro planerats för att stödja förstärkningen av institutionell kapacitet och effektiv offentlig administration, främst från ESF, men stöd planeras också från Eruf. Mer än 11 % av den totala budgeten hade anslagits till projekt vid utgången av 2015.

De insatser som hade valts vid utgången av 2015 har ett sammanlagt värde på 680 miljoner euro. Projekten finns i Bulgarien, Estland, Frankrike, Kroatien, Italien, Polen och inom ramen för Interreg. 97 000 anställda inom offentlig administration hade fått stöd av ESF, och 31 projekt med inriktning på offentlig administration eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå har rapporterats av medlemsstaterna. När det gäller det planerade Eruf-stödet hade Interreg-programmen gjort betydande framsteg med att välja ut projekt för stöd.

3.5. Framsteg i genomförandet av finansieringsinstrument

2016 års genomföranderapporter innehåller också de första detaljerade rapporterna om finansieringsinstrument fram till slutet av 2015. De allmänna utsikterna är positiva: 21 medlemsstater rapporterade framsteg med de finansiella instrumenten. Den totala volymen av bidrag från programmen till de finansiella instrumenten uppgår till 5 737 miljoner euro (varav 5 163 miljoner euro från ESI-fonderna). Cirka 20 % av de anslagna beloppen har betalats till de finansiella instrumenten (nästan uteslutande inom ramen för Eruf och Sammanhållningsfonden). Medlemsstaterna uppvisar i detta tidiga skede stora skillnader mellan hur de finansiella instrumenten tagits i bruk, från länder som vidtar åtgärder för att slutföra förhandsvärderingarna till finansiella instrument som redan uppvisat konkreta resultat vad gäller hävstångseffekt och medel som återförts för ytterligare investeringar.

Framstegen fram till slutet av 2015 när det gäller genomförande av finansieringsinstrument per fond och per tema lades fram i de sammanfattningar av uppgifterna som kommissionen offentliggjorde den 30 november 2016¹⁸.

¹⁸ 2016 års sammanfattning av uppgifter i enlighet med artikel 46.4 i förordningen om gemensamma bestämmelser:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/summary_data_fi_1420_2015.pdf

3.6. Interreg

De Eruf-finansierade Interreg-program som omfattas av målet Territoriellt samarbete hade genererat en finansiell volym på 900 miljoner euro för utvalda projekt vid utgången av 2015 (7,4 % av det planerade beloppet). Exempel på tidiga belägg på fysiska framsteg inom ramen för Interreg avspeglas i de aggregerade indikatorerna (se ovan). I vissa exempel anges de under viktiga investeringsteman och på Interregs ”landssida” i ESI-fondernas plattform för öppna data.

4. FÖRSTÄRKA UTVÄRDERINGEN AV PROGRAMMEN

För perioden 2014–2020 läggs större tonvikt vid behovet att utvärdera effekterna av den politik som medfinansieras via ESI-fondernas program. I programmet fastställs mål som är specifika och uttrycker den förändring som eftersträvas med investeringarna. Utvärderingar är avgörande för att bekräfta att dessa förändringar verkligen sker och huruvida bidragen från programmen bidrar till de specifika målen.

Vid utgången av 2015 fanns det få utvärderingar av de resultat och effekter som kunde kopplas till perioden 2014–2020, främst på grund av att det inte fanns tillräckligt många avslutade projekt. Det stora undantaget gäller sysselsättningsinitiativet för unga, där 19 nationella utvärderingar hade genomförts fram till juni 2016. De undersökningar och utvärderingar som utfördes av programmen under 2014–2015 var inriktade på efterhandsutvärderingar av programmen för 2007–2013 och genomförandesvårigheter för 2014–2020. Enligt utvärderingsplanerna kommer detta mönster sannolikt att upprepas 2016 och 2017.

Samtidigt som det av begripliga skäl hade genomförts få verkliga utvärderingar arbetade de sammanhållningspolitiska programmen aktivt för att ta fram utvärderingsplaner i linje med skyldigheterna för 2014–2020. För Ejflu och EHFF antogs utvärderingsplaner inom ramen för de operativa programmen, men utvärderingsplanerna för de sammanhållningspolitiska fonderna måste fastställas inom tolv månader efter det att programmet har antagits. Nu finns det till största delen utvärderingsplaner som uppfyller denna skyldighet. Kommissionen har granskat de utvärderingsplaner som har tagits emot fram till den 30 juni 2016, och dessa bekräftar att det pågår ett aldrig förut skådat arbete i programmen för att skapa en bättre utvärdering av genomförandet och resultaten.

Utvärderingsplanerna är tydliga när det gäller styrningen av utvärderingen och hur resultaten ska offentliggöras. De är dock svagare när det gäller utvärderingsmodeller och utvärderingsmetoder och även när det gäller tillgång till och system för uppgifter. Kommissionen anser att planerna för programmen inom ramen för sammanhållningspolitiken bör granskas regelbundet och kommer att behöva ytterligare förbättringar, särskilt i fråga om de aspekter som kräver mer specifik sakkunskap om planering och utförande av utvärderingar, konsolidering av antalet utvärderingar och framtagning av belägg för effekter tidigare än vad som planeras i nuläget i vissa fall, för att kunna bidra till beslutsfattandet i framtiden.

Ett särskilt arbetsdokument från kommissionens avdelningar¹⁹ innehåller en detaljerad översikt över de utvärderingar som har lämnats in hittills och om det utvärderingsarbete som

¹⁹ SWD(2016), finns på http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/stages-step-by-step/strategic-report/

planeras för perioden 2014–2020. Där beskrivs också de olika områden som kommissionen arbetar med för att stödja programmets verksamhet (nätverksarbete, vägledning, hjälpcentraler osv.) och det utvärderingsarbete som kommissionen planerar för de kommande åren.

Dessutom är kommissionens egna efterhandsutvärderingar för perioden 2007–2013 klara eller kommer att slutföras snart²⁰.

5. SLUTSATSER

ESI-fondsprogrammen är ett viktigt investeringsverktyg för EU, och denna politik ger fördelar för alla regioner och länder i unionen. Den förbättrade rättsliga ramen för programplaneringsperioden 2014–2020 innebär en betydande politisk innovation och bidrar till initiativet *En resultatriktad EU-budget*. Som ett led i reformen har det införts en rad moderna inslag för att skapa investeringar av hög kvalitet. För att införa denna ambitiösa nya metod i praktiken i medlemsstaterna och regionerna har det krävts tid och resurser i inledningsfasen för att se till att de nödvändiga förutsättningarna för effektiva utgifter är uppfyllda. Detta sammanföll med ansträngningarna för att slutföra programmen för 2007–2013 för att fullt ut kunna ta vara på de investeringsmöjligheter som de erbjöd.

Nu är det mycket viktigt att takten ökar i genomförandet av de nya programmen i hela EU. Framför allt måste valet av projekt av hög kvalitet och genomförandet av dem i praktiken skyndas på för att uppfylla investeringsmålen och skapa de förväntade fördelarna för våra invånare och företag. Medlemsstaterna måste också styrka sina utgifter för kommissionen snabbare, för att EU:s budget ska kunna genomföras på ett ordnat sätt.

Projektval och utgifter på plats ger en mer korrekt bild av genomförandet än EU:s utbetalningar. Beläggen från den finansiella övervakningen 2016 visar att genomförandet redan har börjat ta fart, med 128,8 miljarder euro i investeringar – 20,2 % av det sammanlagda beloppet för perioden – tilldelade särskilda projekt fram till hösten 2016, jämfört med 58,8 miljarder euro vid utgången av 2015. Dessa nyare uppgifter visar mer homogena framsteg bland större delen av medlemsstaterna och temana. Den här utvecklingen kommer att bedömas ytterligare i samband med 2017 års rapporteringsomgång.

Programrapporteringen i mitten av 2017, som omfattar omfattande programrapporter i juni 2017 och nationella framstegsrapporter i slutet av augusti 2017, kommer att ge en mer heltäckande bild av genomförandet, framstegen mot investeringsmålen och de politiska målen och kommer att ge en rapportering av högre kvalitet. Framför allt kommer de rapporterna att innehålla mer information och bedöma genomförandet i förhållande till en förteckning över strategiska frågor²¹, bl.a. om följande:

²⁰ För efterhandsutvärderingarna för Eruf/Sammanhållningsfonden 2007–2013 – SWD(2016) 318 av den 19 september 2016:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2013/wp1_swd_report_en.pdf
Efterhandsutvärderingarna 2007–2013 av ESF kommer att finnas på
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sv&catId=701>

²¹ Se artikel 52 i förordningen om gemensamma bestämmelser.

- En bedömning av bidraget till Europa 2020-målen, fondens särskilda uppdrag, däribland genomförandet av berörda landsspecifika rekommendationer under den europeiska planeringsterminen.
- En första rapport om framstegen mot de finansiella och fysiska milstolparna enligt de resultatramar som ska användas för tilldelningen av resultatreserven 2019.
- En kontroll av om handlingsplanerna för utestående förhandsvillkor har genomförts. (Om handlingsplanerna för att uppfylla förhandsvillkoren inte har genomförts får kommissionen avbryta utbetalningarna till det berörda programmet eller de berörda programmen under 2017.)
- Genomförande av mekanismer för att säkerställa samordningen mellan ESI-fonder och andra EU-finansieringsinstrument eller nationella finansieringsinstrument och med EIB (för att få med synergieffekter och komplementaritet med Europeiska fonden för strategiska investeringar).

Kommissionen kommer att sammanställa medlemsstaternas rapporter till en strategisk rapport i slutet av 2017.

BILAGOR

**Bilaga 1.1: ESI-fonderna – finansiellt genomförande per tematiskt mål som har rapporterats av programmen (projekturval)
31 december 2015 (miljoner euro)**

TO	Tematiska mål	Sammanlagd planerad investering	Totala stödberättigande kostnader för utvalda projekt vid utgången av 2015					Projekturval	
			Eruf	Ejflu	ESF/Sysselsättningsinitiativet för unga	Sammanhållningsfonden	EHFF		Summa
01	Forskning och innovation	59 549,3	3 230,8	147,6	-	-	-	3 378,4	5,7 %
02	Informations- och kommunikationsteknik	18 297,6	629,9	106,7	-	-	-	736,7	4,0 %
03	Konkurrenskraft hos små och medelstora företag	83 593,6	3 145,9	4 294,3	-	-	36,4	7 476,6	8,9 %
04	Koldioxidsnål ekonomi	52 777,2	1 131,3	1 129,7	-	13,0	-	2 274,0	4,3 %
05	Anpassning till klimatförändring och riskförebyggande	37 783,6	263,1	6 176,0	-	115,0	-	6 554,2	17,3 %
06	Miljöskydd och resurseffektivitet	72 316,2	196,5	6 587,4	-	663,0	126,1	7 573,0	10,5 %
07	Nätinfrastruktur inom transporter och energi	66 659,5	648,3	-	-	3 491,3	-	4 139,6	6,2 %
08	Hållbar sysselsättning av hög kvalitet	46 390,9	29,9	199,2	6 226,2	-	1,6	6 456,9	13,9 %
09	Social delaktighet	53 551,9	73,9	821,3	4 071,5	-	-	4 966,8	9,3 %
10	Utbildning och yrkesutbildning	42 315,6	79,8	128,1	5 542,0	-	-	5 749,8	13,6 %
11	Effektiv offentlig administration	6 080,2	180,2	-	500,5	-	-	680,7	11,2 %
12	Yttersta randområden och glesbefolkade områden	220,5	47,8	-	-	-	-	47,8	21,7 %
DM	Upphörande åtgärder	928,0	-	-	-	-	-	-	0,0 %
	Flera tematiska mål (Eruf/Sammanhållningsfonden /ESF)	78 980,5	3 046,1	-	2 986,7	44,4	-	6 077,2	7,7 %
TA	Tekniskt bistånd	18 712,1	1 159,4	298,7	851,6	363,7	1,0	2 674,3	14,3 %
	Summa	638 156,7	13 862,9	19 889,0	20 178,5	4 690,4	165,1	58 786,0	9,2 %

Källa: Kommissionen, baserat på uppgifter som rapporterats av programmen.

**Bilaga 1.2: ESI-fonderna – finansiellt genomförande per tematiskt mål som har rapporterats av programmen (projekturval)
Hösten 2016 (miljoner euro)**

TO	Tematiska mål	Totalt planerat belopp 2014–2020	Totala stödberättigande kostnader för utvalda projekt hösten 2016					Projekturval	
			Eruf	Ejflu	ESF/Sysselsättningsinitiativet för unga	Sammanhållningsfonden	EHFF		Summa
01	Forskning och innovation	59 549,3	10 196,8	321,2	-	-	-	10 518,0	17,7 %
02	Informations- och kommunikationsteknik	18 297,6	1 816,5	370,7	-	-	-	2 187,2	12,0 %
03	Konkurrenskraft hos små och medelstora företag	83 593,6	8 532,7	7 831,7	-	-	36,4	16 400,8	19,6 %
04	Koldioxidsnål ekonomi	52 777,2	2 709,8	1 518,8	-	1 174,0	-	5 402,6	10,2 %
05	Anpassning till klimatförändring och riskförebyggande	37 783,6	497,1	8 555,7	-	1 178,0	-	10 230,7	27,1 %
06	Miljöskydd och resurseffektivitet	72 316,2	1 734,5	9 464,8	-	2 393,4	126,1	13 718,8	19,0 %
07	Nätinfrastruktur inom transporter och energi	66 659,5	3 474,4	-	-	7 751,7	-	11 226,0	16,8 %
08	Hållbar sysselsättning av hög kvalitet	46 390,9	247,2	498,2	11 222,4	-	1,6	11 969,4	25,8 %
09	Social delaktighet	53 551,9	939,6	2 670,9	7 100,1	-	-	10 710,6	20,0 %
10	Utbildning och yrkesutbildning	42 315,6	951,8	226,5	7 584,8	-	-	8 763,1	20,7 %
11	Effektiv offentlig administration	6 080,2	378,1	-	909,2	-	-	1 287,3	21,2 %
12	Yttersta randområden och glesbefolkade områden	220,5	234,0	-	-	-	-	234,0	106,1 %
DM	Upphörande åtgärder	928,0	-	-	-	-	-	-	0,0 %
	Flera tematiska mål (Eruf/Sammanhållningsfonden /ESF/EHFF)	78 980,5	10 381,4	-	4 800,7	917,1	356,8 ²⁾	16 456,1	20,4 %
TA	Tekniskt bistånd	18 712,1	2 213,3	490,4	1 588,9	902,0	-	5 195,6	27,8 %
	Summa	638 156,7	44 307,1	31 948,8	33 206,1	14 316,1	521,9	124 300,0	19,4 %
	Ad hoc-rapportering (ES)		4 500,0						
	Totalt korrigerat belopp	638 156,7	48 807,1	31 948,8	33 206,1	14 316,1	521,9	128 800,0	20,2 %

Källa: Kommissionen, baserat på uppgifter som rapporterats av programmen. Anmärkningar: ¹⁾ För mer information om källan till dessa uppgifter, se fotnoterna till bilaga 2.2.
²⁾ Ad hoc-rapportering från EHFF-programmen fram till utgången av oktober 2016.

Bilaga 2.1: ESI-fonderna – finansiellt genomförande per medlemsstat som rapporterats av programmen (projekturval) – 31 december 2015 (miljoner euro)

	Anslaget EU-belopp 2014–2020	Totalt planerat belopp 2014–2020 (EU och nationellt)	Total stödberättigande kostnad för utvalda projekt vid utgången av 2015	Projekturval
AT	4 923	10 655,0	1 679,1	15,8 %
BE	2 710	6 040,8	2 146,7	35,5 %
BG	9 878	11 734,0	912,6	7,8 %
CY	874	1 120,0	3,0	0,3 %
CZ	23 980	32 291,4	966,4	3,0 %
DE	27 935	44 756,4	8 085,8	18,1 %
DK	1 540	2 264,7	419,9	18,5 %
EE	4 459	6 003,1	1 178,7	19,6 %
ES	37 401	53 278,1	1 077,9	2,0 %
FI	3 759	8 423,6	2 593,0	30,8 %
FR	26 736	45 784,5	5 760,2	12,6 %
GR	20 352	24 965,4	1 104,3	4,4 %
HR	10 742	12 677,1	1 993,6	15,7 %
HU	25 014	29 646,7	1 727,5	5,8 %
IE	3 358	6 131,4	1 771,6	28,9 %
IT	42 668	73 624,4	3 620,6	4,9 %
LT	8 386	9 947,2	873,0	8,8 %
LU	140	456,4	88,3	19,4 %
LV	5 634	6 908,0	605,3	8,8 %
MT	828	1 023,9	15,6	1,5 %
NL	1 881	3 731,6	231,9	6,2 %
PL	86 095	104 899,0	4 495,4	4,3 %
PT	25 793	32 691,9	4 956,1	15,2 %
RO	30 838	36 447,5	1 001,0	2,7 %
SE	3 647	7 980,0	1 936,0	24,3 %
SI	3 875	4 896,1	464,4	9,5 %
SK	15 344	20 078,2	925,4	4,6 %
TC	9 239	12 414,6	906,9	7,3 %
UK	16 417	27 285,6	7 246,1	26,6 %
Slutsumma	454 446,7	638 156,7	58 786,0	9,2 %

Källa: Kommissionen, baserat på uppgifter som rapporterats av programmen.

Bilaga 2.2: ESI-fonderna – finansiellt genomförande per medlemsstat som rapporterats av programmen (projekturval) – hösten 2016 (miljoner euro)

	Anslaget EU-belopp 2014–2020	Totalt planerat belopp 2014–2020 (EU och nationellt)	Total stödberättigande kostnad för utvalda projekt hösten 2016	Projekturval
AT	4 923	10 655,0	2 011,2	18,9 %
BE	2 710	6 040,8	2 538,5	42,0 %
BG	9 878	11 734,0	2 846,6	24,3 %
CY	874	1 120,0	56,9	5,1 %
CZ	23 980	32 291,4	3 092,4	9,6 %
DE	27 935	44 756,4	13 466,6	30,1 %
DK	1 540	2 264,7	651,6	28,8 %
EE	4 459	6 003,1	2 187,6	36,4 %
ES	37 401	53 278,1	7 086,4 ¹	13,3 %
FI	3 759	8 423,6	3 401,7	40,4 %
FR	26 736	45 784,5	9 481,7	20,7 %
GR	20 352	24 965,4	2 991,7	12,0 %
HR	10 742	12 677,1	1 148,9	9,1 %
HU	25 014	29 646,7	11 578,2	39,1 %
IE	3 358	6 131,4	2 058,7	33,6 %
IT	42 668	73 624,4	10 394,8	14,1 %
LT	8 386	9 947,2	2 248,4	22,6 %
LU	140	456,4	92,4	20,2 %
LV	5 634	6 908,0	1 654,0	23,9 %
MT	828	1 023,9	185,1	18,1 %
NL	1 881	3 731,6	1 019,0	27,3 %
PL	86 095	104 899,0	14 314,2	13,6 %
PT	25 793	32 691,9	11 063,9	33,8 %
RO	30 838	36 447,5	2 617,1	7,2 %
SE	3 647	7 980,0	2 689,1	33,7 %
SI	3 875	4 896,1	1 073,0	21,9 %
SK	15 344	20 078,2	3 436,7	17,1 %
TC	9 239	12 414,6	2 849,8	23,0 %
UK	16 417	27 285,6	10 207,3	37,4 %
Slutsumma EHFF ad hoc-rapportering 2016-10-30	454 446,7	638 156,7	128 443,2	20,1 %
Sammanlagt med EHFF			356,8 128 800,0	20,2 %

Källa: Kommissionen, baserat på uppgifter som rapporterats av programmen.

Anmärkingar:

I bilagorna 1.2 och 2.2 är den period som omfattas av de finansiella uppgifter som rapporteras av fonden följande:

1. För sammanhållningspolitiska program gäller de senaste uppgifterna om projekturval den 30 september 2016. För Spanien har ett belopp på 4 500 miljoner euro fördelats hösten 2016 inom ramen för Eruf (ad hoc-rapportering).
2. För Ejflu-program gäller de senaste uppgifterna om projekturval den 31 augusti 2016.
3. För EHFF-program gäller de senaste uppgifterna om projekturval den 31 december 2015. Ytterligare ad hoc-rapportering har lagts till separat i slutet av tabellen.

De finansiella uppgifter som presenteras ovan utgör en ögonblicksbild av de uppgifter som har lämnats in av programmen per den 9 november 2016 och kan senare komma att korrigeras eller kompletteras av programmen vid behov.

Nästa tidsfrist för rapportering för sammanhållningspolitiska program löper ut den 31 januari 2017 (för finansiella uppgifter till och med utgången av 2016).